Vantaa

Vastaus Heidi Blombergin ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistaminen – vaaterahan käyttöönoton selvittäminen /KK

VD/3249/00.02.00.03/2026

KK/SK/E-LS/SR/JK

Heidi Blomberg sekä 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja työhyvinvointi ovat keskeisiä tekijöitä laadukkaan varhaiskasvatuksen turvaamisessa. Vantaan henkilöstökertomuksessa todetaan, että henkilöstön saatavuushaasteet kohdistuvat erityisesti varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksessa työnantaja ei pääsääntöisesti tarjoa työvaatteita, vaikka työ edellyttää ympärivuotista ulkoilua ja vaatteiden kuluminen on merkittävää. Riittävistä resursseista ja työhyvinvoinnista huolehtimisen lisäksi konkreettinen keino vahvistaa alan houkuttelevuutta on työvaatteiden kustannusten korvaaminen vaaterahan muodossa.

Vastaava käytäntö on otettu käyttöön Keravalla, jossa varhaiskasvatuksen henkilöstölle maksetaan vaaterahaa 150 euroa vuodessa. Kokemukset osoittavat, että kyseessä on toteuttamiskelpoinen ja hallinnollisesti kevyt keino tukea henkilöstöä.

Vaateraha voisi osaltaan toimia keinona sukupuolten välisen palkkaeron kaventamisessa kompensoimalla työn tekemisestä aiheutuvia kustannuksia. Varhaiskasvatus on naisvaltainen ala, ja Vantaan henkilöstökertomuksen 2025 mukaan naisen euro on keskimäärin 93 senttiä miesten eurosta. Työstä aiheutuvat lisäkustannukset, kuten työvaatteet, korostavat tätä epäsuhtaa.

Vaateraha tukee henkilöstön toimeentuloa, parantaa työhyvinvointia sekä vahvistaa henkilöstön pito- ja vetovoimaa. Parantunut pysyvyys voi pitkällä aikavälillä vähentää rekrytointi- ja sijaiskustannuksia. Vaikutuksia on perusteltua arvioida osana selvitystä.

Pysyvä ja hyvinvoiva henkilöstö näkyy suoraan lasten arjessa turvallisina ihmissuhteina, jatkuvuutena ja laadukkaampana varhaiskasvatuksena.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa

- selvittää mahdollisuudet ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen henkilöstölle maksettava vaateraha,
- sekä arvioi selvityksen yhteydessä vaaterahan kustannukset, toteutusvaihtoehdot ja vaikutukset henkilöstön pitoon, vetovoimaan ja työhyvinvointiin.”

Kaupunginvaltuusto 27.4.2026 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Heidi Blombergin ja 20 muun aloite varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistaminen – vaaterahan käyttöönoton selvittäminen

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Veto- ja pitovoima

Suoraa tutkimusnäyttöä siitä, että vaaterahan käyttöönotto itsessään parantaisi varhaiskasvatuksen veto- tai pitovoimaa, ei ole. Vaaterahaa voidaan kuitenkin pitää konkreettisena henkilöstöetuna, jolla työnantaja voi osoittaa arvostavansa varhaiskasvatustyön erityispiirteitä ja samalla vähentää työntekijöille työvaatetuksesta aiheutuvia kustannuksia. Varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoimaa koskevissa tutkimuksissa keskeisinä tekijöinä korostuvat vaaterahan kaltaisia yksittäisiä henkilöstöetuja laajemmat työelämän tekijät, kuten työhyvinvointi, toimiva johtaminen, työyhteisön toimintakulttuuri sekä työn tekemisen edellytykset.

KT:n vuonna 2026 tekemän selvityksen mukaan 28 prosenttia kyselyyn vastanneista kuntatyönantajista maksaa varhaiskasvatuksen henkilöstölle vaaterahaa. Korvauksen keskimääräinen määrä on 103 euroa vuodessa, ja sen suuruus vaihtelee 30–250 euron välillä. Pääkaupunkiseudun kaupungeissa sekä Oulussa, Turussa ja Tampereella vaaterahaa ei makseta.

Kustannukset

Henkilöstötarpeeseen vastaamiseksi Vantaan kaupunki tukee henkilöstön kouluttautumista varhaiskasvatuksen opettajiksi ja varhaiskasvatuksen sosionomeiksi. Vuoteen 2030 mennessä koulutuksista arvioidaan valmistuvan 80 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 100 varhaiskasvatuksen sosionomia.

Vuoden 2027 käyttötalousarvion mukaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä työskentelee yhteensä 2 331 henkilöä. Heistä 2 014 kuuluu lapsiryhmien henkilöstömitoitukseen ja 317 työskentelee ryhmissä muissa tehtävissä, kuten avustajina, kehittäjäopettajina ja -sosionomeina, tuen lastenhoitajina, taidepedagogeina sekä laaja-alaisina varhaiskasvatuksen erityisopettajina.

Jos koko lapsiryhmissä työskentelevälle henkilöstölle maksettaisiin vuosittain vaaterahaa, kustannus olisi 100 euron vaaterahalla 233 100 euroa ja 150 euron vaaterahalla 349 650 euroa vuodessa. Vaateraha voitaisiin maksaa joko vuosittaisena kertasuorituksena tai kuukausittain, jolloin kustannus henkilöä kohden olisi vastaavasti noin 8,33 euroa tai 12,50 euroa kuukaudessa.

Mikäli varhaiskasvatuksen henkilöstölle päätetään maksaa vaaterahaa, tulee siitä aiheutuva kustannus huomioida talousarviossa varaamalla tarkoitukseen tarvittava määräraha.

Kaupunginhallitus 1.12.2026

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Heidi Blombergille ja 20 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Vantaa

Liite:

- allekirjoitettu Heidi Blombergin ja 20 muun aloite varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistaminen – vaaterahan käyttöönoton selvittäminen

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu.

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Varhaiskasvatuksen asiantuntija Eva-Lotta Skogberg, puh. 040 182 4080
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)